

Владимир Баровић*
Филозофски факултет
Универзитет у Новом Саду

УДК 070"192/193" SAVREMENI NOVI SAD
DOI: 10.19090/gff.2017.2.119-133
Оригинални научни рад

„САВРЕМЕНИ НОВИ САД“ – МЕЂУРАТНИ ЛОКАЛНИ НЕДЕЉНИ ТАБЛОИД

У истраживању се анализира лист „Савремени Нови Сад“ који представља први локални недељни таблоид у међуратној историји новосадске журналистике. У раду смо изнели тематски опус посматраног медија који се бавио градским темама, скандалима, сензационалним вестима, проституцијом, корупцијом, криминалом, спортом, а било је и рубрика које се баве сатиром и шалом. У редакцији тог медија окупила се група новосадских новинара коју предводи Велисав Спасић. Анализирани медиј у структури је имао доста локалних вести, коментара, цртица, козерија и уредничких уводника. Анализом медијског дискурса може се установити да је тај медиј имао новинаре који се воде таблоидним резонансом да је занимљивост и сензационализам важнији од јавног интереса. Због текстова у којима се нападају личности, редакција је више пута добијала озбиљне претње. „Савремени Нови Сад“ одликују одличне карикатуре, мали број фотографија и скромне графичке могућности. Лист је као таблоид имао одређену улогу у међуратној журналистичкој на српском језику јер је хроничар разних градских скандалозних догађаја и процеса који излазе из оквира стандардне политичке и привредне историје Новог Сада.

Кључне речи: локална штампа, недељник, таблоид, журналистика, сензационализам, Нови Сад, новинари.

УВОД

Савремени штампани медији код нас су у великој кризи, пошто је медијском политиком и суровом приватизацијом највећи број дневних и недељних новина које су излазиле на локалу једноставно угашен, због низа објективних и субјективних разлога. Најчешће се наводе као узрок гашења финансијски проблеми, недостатак оглашивача у мањим срединама, пад читаности и усмерење млађе популације ка онлајн платформама. Са друге стране важно је напоменути да је у прошлости наша журналистика имала богату традицију издавања новина на локалу, чак и у руралним срединама. Нови Сад је још од друге половине 19. века био центар новинарства и

---

* barovic@ff.uns.ac.rs

штампарства на српском језику, а поред чувене Милетићево, доцније Томићево „Заставе“, ту је излазио и „Браник“, такође веома утицајан либералски лист (Баровић, 2016:131). Треба поменути и медије који су мање познати широј јавности, као што је „Панчевац“, „Граничар“, „Нови граничар“, који су познати по либерализму, као и високом нивоу новинарског израза, лепоти и складу реченичне структуре уредника Јована Павловића (Мартиновић, Шуковић, 1988). Било је и примера новинарства које је било склоно служењу интересима оних који су спремни да плате, у чему се посебно истиче лист „Српски народ“ и његов дводеценијски уредник Јован Грујић Јота (Крестић, 2003:444).

Након уједињења 1918. године, Нови Сад у значајној мери губи значај који је некада имао у српској журналистици а разлог томе можемо сагледати кроз више негативних фактора (Милитар, 1940). По избијању Првог светског рата угарске власти забраниле су све новине на српском језику, а велики број новинара и уредника је ухапшен, интерниран, или им је просто забрањен рад због припадности српском народу. Иако је по завршетку рата „Застава“ наставила са излагањем под уредништвом Јаше Томића, значајно је истаћи да други познати листови попут „Браника“, нису били те среће (Боаров, Баровић, 2011). Читалачка публика била је више оријентисана на велике и богате престоничке листове, који су имали озбиљну дописничку мрежу широм Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Ситуација у Новом Саду ипак није била толико поражавајућа, јер се након завршетка рата медији полако консолидују а новинари организују у струковно друштво у чему је веома важну улогу имао прота Јован Храниловић, уредник и директор „Јединства“, листа блиског тадашњој Демократској странци (Баровић, 2014:32).

Лист „Савремени Нови Сад“ настајао је у периоду послератног опоравка, средином двадесетих година прошлог века, као потреба да се читалачка публика релаксира и истој се понуди партијски неострашћен недељни лист који ће бити окренут таблоидном дискурсу и локалним проблемима и темама које су на нивоу градских трачева. Лист се може детерминисати као таблоид, али основна идеја покретача тог медијског пројекта била је садржана у чињеници да се читалачка публика уморила од страначких борби у штампи, која је већином имала униформисан тон, строгу форму и јасно дефинисане страначке интересе којима је поданички служила. „Све до 1929. године свака политичка партија у граду, па и фракције унутар њих имале су бар по један орган који им је служио за предизборну пропаганду и међусобне оптужбе. Вечито завађени новосадски радикали делили су се и на претплатнике *Заставе*, *Дунава*, *Радикала*, *Радикалске речи*... Демократе су се

у Новом Саду препознавале по томе што су читале *Јединство* и *Народ*, самосталци *Видовдан* и једено време *Јединство*, социјалисти *Слободу* и тако даље“ (Бјелица, 2008: 174).

Да би придобили читалачку публику за медијске садржаје који нису политички већ интригантни, сензационалистички и локални, у редакцији „Савременог Новог Сада“ окупила се група млађих новосадских новинара, а неки од њих ће доцније оставити великог трага у историји наше међуратне журналистике. „Новосадски новинар Велислав Спасић био је упоран и после многих покушаја коначно је, уз помоћ Војислава Матића, Миће Иванчевића и Озрена Суботића, успео да нађе „рецепт“ како се могу смештати локалне вести...“ (Попов, 1983: 269). Треба истаћи да је данашње медије које обично називамо таблоидима тешко упоредити са таблоидима који су излазили пре стотину година, зато што је данашња штампа немерљиво вулгарнија, примитивнија, експлицитнија и лишена сваке мере пристojности и доброг укуса. Таблоид о ком пишемо, свакако је то по избору тема али је имао много рафиниранији језик, мањак агресивности и одређене моралне норме, које никако не красе данашње таблоиде.

Фотографије – Насловнице првог и другог броја „Савременог Новог Сада“ (фотографисао В. Баровић)

ЛОКАЛНИ ТАБЛОИД У ЗАЧЕТКУ

„Савремени Нови Сад“ излазио је као недељни лист у Новом Саду од 1. јуна 1924. године под уредништвом Велисава-Веце Спасића, док је као главни и одговорни уредник потписан Душан Чампраг у чијој штампарији се лист штампао од 1924. године. Уредништво је у заглављу поносно истакло да је лист „Савремени Нови Сад“ – како је стајало – „потпуно независни недељни лист“. Од 2. маја 1925. године тај недељник звао се само „Нови Сад“, излазио је суботом и био смањен на формат од 8 страница (тај лист је излазио до 1941. године, када се гаси са избијањем Априлског рата – последњи број изашао је 12. априла 1941. године). За потребе овог рада анализирани су сви бројеви листа који су излазили у периоду од 01.06.1924. године до 02.05.1925. године, када је лист преименован. „Савремени Нови Сад“ излазио је на кварт формату, обично се штампао на 12 страница и у првом броју уредништво истиче своје мотиве за покретање листа: „Интереси Новог Сада диктовали су (тако стоји у оригиналу – прим. аут.) покретање нашег листа. Наша штампа без разлике слабо се бави локалним стварима, а остали листови из других градова баве се нашим градом површно и са врло мало познавања наших прилика. Ту празнину има да попуни ‚Савремени Нови Сад‘. Као потпуно независан лист, он ће моћи потпуно објективно пратити све догађаје у Новом Саду. Сви новосађани без разлике признају потребу једног оваквог листа као што је наш *који ће се искључиво бавити с локалним приликама* и осталим догађајима у свету, уколико они тангирају Нови Сад (мала слова и курзив у тексту стоје у интегралној верзији текста – прим. аут.)“ (Савремени Нови Сад, 7. јун 1924, број, 1, насловница, „Нашим читаоцима“).

Тај лист покренула је група новинара на чијем челу је био познати међуратни новосадски журналиста Велисав Спасић, а лист је истицао да стоји „на принципу ванпартајчности“ и да се не узда у котерије већ у своје читаоце који га могу сачувати од пропасти. У уводнику је уредништво изнело принципе на којима ће почивати лист и радити редакција: „Ми нећемо правити разлике међу грађанима, које би базирале на верским национал. или социјалним основама; за нас постоје две врсте новосађана: радни, вредни и поштени новосађани и – бадавције.... Сатира као што рекосмо, сачињаваће добар део нашег листа, али ми унапред наглашавамо да нам није ни на крај памети да простачки вређамо поједине исправне људе. Наша је тежња да се наша иронија схвати као нека опомена онима, који су забраздили. С друге стране тежња нам је да спроведемо култ Новог Сада, нашег лепог (али не баш увек) Новог Сада, који даје обилно материјала да се о њему пише и са

озбиљне и са шаљиве стране“ (Савремени Нови Сад, 7. јун 1924, број, 1, насловница, „Нашим читаоцима“). На основу анализе горе цитираног текста можемо закључити да се у листу није превише водило рачуна о правопису, а ни новинарски стил у почетку није превише негован, већ се стиче утисак да су текстови писани на брзину, са вечитим журналистичким проблемом – достизање задатих рокова за прелом и улазак листа у штампу. Такође је редакција дала себи за право да оцењује ко је исправан, а ко је „забрздио“, што је потпуно у духу таблоидне логике.

Ако се лист вреднује са медијског аспекта, није тешко утврдити да је реч о таблоиду који је усмерен на локалне теме и проблеме у Новом Саду и околини. Редакција није увек водила рачуна о професионалној етици а циљ је био објавити сензационалне, класичне таблоидне садржаје који су требали да привуку читаоце, са жељом да се продају новине. У првом броју имамо занимљив избор тема, јер се редакција пита ко је одговоран за велику поплаву у Новом Саду (која је девастирала град), полемише се о потреби изградње касарне за ватрогасну чету, а затим се нашироко пише о разним инцидентима, скандалу пред градским магистратом, о отварању популарног купалишта „Шtrand“. У листу се пише о жестокој тучи угледних људи у једној новосадској кафани (Савремени Нови Сад, 9. август 1924., број 10, „Туча у бару“, стр. 4-5), скандалу на прослави крсне славе војних авијатичара – св. Илије, где су се официри и њихови гости добро најели а обични војници остали без ручка и разним другим сензационалним догађајима који су потресли град (Савремени Нови Сад, 9. август 1924., број 10, „Како је весело протекла авијатичка слава...“).

Пошто се ради о локалном листу сасвим је разумљиво постојање редовне рубрике „Са новосадске калдрме“, која је обично смештена при крају новина, на деветој страници. Занимљива је вест о хапшењу београдског новинара Милоша Сокића који је извештавајући о поплавама у Сомбору допао затвора, што је остала штампа како пише „Савремени Нови Сад“, смишљено прећутала: „Сокић је у близини Сомбора, у разговору са сељацима, почео да буни народ против власти, говорећи, да нико није дужан да ради око појачања насипа, јер је влада својом индоленцијом злонамерно дозволила да дође до катастрофе. Он се при томе позивао и на неке законе и сасвим је природно, да је ово несавесно агитовање имало успеха, јер су сељаци побацали ашове и мотике и пошли својим кућама.... Сокић је спроведен у затвор државног одветништва у Сомбору, али је дакако на моћну интервенцију из Београда, већ други дан пуштен на слободу. И како смо извештени, сада је још г. Сокић необично револтиран због „нелојалног“

поступка власти према њему и тражи сатисфакцију!“ (Савремени Нови Сад, 7. јун 1924, број, 1, „Хапшење београдског новинара у Сомбору“, стр. 3). „Савремени Нови Сад“ тражи драконске мере против Сокића, без испитивања истинитости тог случаја и уопште је био манир тог листа да се личности таксативно оптужују за разне преступе без јасних чињеница и доказа.

Често се писало о хапшењима, криминалу, полицијској хроници али и о промашеним акцијама полицијских и жандармеријских службеника и то у циничном тону и са подсмехом: „По свему изгледа да је по среди нешто сасвим друго, а не скривање оружја, јер тек нико неће претпоставити, да су два властелинска чиновника, у непосредној близини Новог Сада, са једном војничком пушком и две бомбе хтели, можда да дигну устанак и направе неку узбуну у околини Новог Сада! Наивна жандармерија, да се благо изразимо, по свој прилици се мало затрчала и насела!“ (Савремени Нови Сад, 28. јун 1924, број 4, „Револуција“ на имању грофа Котека“, стр. 3)

Лист је имао и шaljиву рубрику под називом „Ко шта жели у Новом Саду?“ где су пласиране измишљене шеретске поруке: „Орден Св. Саве VII степена – Марко Марцикић, градски отац, кавалјир, члан свију могућих и немогућих одбора и посланички кандидат I. Новосадског гњаваторског удружења“ (Савремени Нови Сад, 7. јун 1924, број 1, насловница, „Ко шта жели у Н.Саду?“, стр. 10-11).

Фотографија – Карикатура уредник листа Велисава Спасића (фотографисао В. Баровић)

СТАНДАРДНЕ ТАБЛОИДНЕ ТЕМЕ

„Савремени Нови Сад“ је био таблоид по свим карактеристикама, осим у погледу фотографије, која из техничких и материјалних разлога није била у значајној мери заступљена у том листу. Прва фотографија појавила се у броју 12 (од 23. августа 1924. године, стр. 2) и била је посвећена подизању споменика композитору Јосипу Руњанину. Из угла нашег дигиталног доба фотографија је неквалитетна, али је за време када је настала сасвим прихватљива за публикување у медијима. У погледу фотографије најбоље је уређен број 15 (од 13. септембра 1924. године) у ком су биле чак 3 фотографије (две са слета ОРЈУНЕ и једна са дефилеа армијских јединица поводом рођендана престолонаследника). У листу се појављују фотографије које најчешће потписује атеље Крушедолац или само Крушедолац, а понекад се наводи и да је одређена фотографија ексклузивно снимљена за лист „Савремени Нови Сад“.

Фотографија – Слет ОРЈУНЕ у Новом Саду са нагласком да је специјално за лист тај скуп снимио „г. Крушедолац“ (Савремени Нови Сад, 13. септембар 1924. године, стр. 2)

Тај медиј је могуће детерминисати као таблоид по избору тема којима се бави, и које су у фокусу пажње редакције иако је био скромних техничких могућности и не превише умешно дизајниран. Лист је на таблоидном пољу показао и медијску иницијативу те је већ у броју 2, изашао конкурс на тему „Која је најлепша дама на Штранду“ (број 2, стр. 7); у ту сврху штампају се и купони којим читаоци гласају, а затим се редакција бави сасвим баналним булеварским наклапањима тј. полемише са „фрајлама“ (број. 2, „Новосадске тенисцике-због чега се новосадске фрајле луте“, стр. 9).

И данас је у теорији медија познато да је успешан таблоид конципиран тако да испуњава три с захтева у погледу избора тема: секс, сензација и спорт (неки додају и четврто **с-смрт**). Редакција листа се трудила да у структури новина увек пласира неку интригантну тему која ће привући читаоце који преферирају наведену област, те је писано и о „Новосадској берзи љубави“, односно уличној проституцији која је двадесетих година прошлог века била лоцирана на простору Његошеве улице: „И новосадска берза љубави преместила се на улицу. Од зграде Управе Фондова, па Његошевом улицом све до порушене зграде окружне радничке благајне, видећете између 9 и 11 сати ноћу испијена, бледа, болесна лица палих девојака и жена, које ту на тротоару траже живот и привидну, тренутну срећу и задовољство које им може дати први пролазник-ако је тога вечера нарочито расположен и за такве будалаштине.... Сваке вечери одигравају се на новосадској берзи љубави мале, ситне, а који пут и крупније драме, а да за њих скоро нико и не хаје. Мушки пол, заступљен је на тој берзи очаја, бола и страхота, из свих друштвених класа, и нико не хаје за последице, за сутрашњи дан“ (Савремени Нови Сад, 28. јун 1924, број 4, „Новосадска берза љубави“, стр. 5). Лист је истрајно посвећен праћењу интригантне теме те је читаву насловну страну посветио тајнама проституције у Новом Саду, где је исцрпно писано о потреби сузбијања тог порока (Савремени Нови Сад, 26. јул 1924, број 8, насловна „Нови Сад-Елдорадо тајне проституције“). Било је и текстова који се по својој структури могу окарактерисати као флерт са порнографијом, мада су по савременим таблоидним стандардима то еротизоване приче; за време када су настали ти текстови били су више него ласциван материјал, достојан булеварске штампе (Савремени Нови Сад, 23. август 1924, бр. 12, „Перверзна прича“, стр. 7).

Фотографија – Насловница листа од 26. јула 1924. године (фотографисао В. Баровић)

Сличан тематски оквир у коме доминира градски секс-скандал као важна тема може се наћи и у тексту под насловом „Пикантерије са Штранда - Сензационално откриће на штранду-гумице за сигурност“: „Чистачи штрандских кабина у последње време налазили су у појединим кабинама неке гумице које спадају у интимну тоалету у неким интимним моментима. Најимтимније је било то да су те гумице биле *употребљене*. Тако је само у *прошлој недељи нађено ни мање ни више, него равно четрдесет и два-наравно употребљена-комада тих гумица* (курзив у ориг. – прим. аут.). Наравно да је овај догађај дао повода нашим Новосађанима да о њему надугачко и нашироко причају. Сасвим је природно да су споменуте и личности ‚уплетене‘ у ову ‚аферу‘. (Савремени Нови Сад, 12. јул 1924, број 6, „Пикантерије са Штранда-Сензационално откриће на Штранду- Гумице за сигурност“, стр. 6). За временски оквир у ком је лист излазио то су биле веома експлицитне теме које су биле на линији најслободнијих сексуалношћу набијених описа, који се нису могли наћи у другој штампи. То је још један прилог у тези да је „Савремени Нови Сад“ био таблоид, увијен у привидну форму полутаблоида, али анализом свих елемената јасно је какве је лист имао тендеције и медијске карактеристике. Интересантно је да смо нашли и први текст о наркоманији у Новом Саду, односно о „кокаинистима“: „Као што рекосмо, сазнали смо да су се последњих дана појавили у Новом Саду неки Талијани са Ријеке, који продају шверцован кокаин појединим новосадским кокаинистима који плаћају баснословне паре за кокаин“ (Савремени Нови Сад, 11. октобар 1924, бр. 19, „Кокаинске шпиле у Новом Саду?“; стр. 4). Тема наркоманије експлоатисана је и даље, а посебно у булеварској скандалозној вести да је наводно једна лепа Русиња, оптужила свог партнера такође Руса-емигранта, да је дрогирао „кокајином“ те је против њене воље обљубио, што је пренето као поуздана вест из полицијских извора.

ГРАДСКЕ ТЕМЕ И ПРОБЛЕМИ

Лист је имао медијске иницијативе око решавања разних градских проблема, а често је без икаквог основа исмевао за град животну важне одлуке, пројекте и планове: „Код наше градске управе наћићете читаву једну серију најлепших и најимпозантнијих планова и пројеката о улепшавању, дотеривању, усавршавању и увеличавању нашег града, али све су то мртва слова на папиру, која се никада неће претворити у стварност“ (Савремени Нови Сад, 21. јун 1924, број 3, „Централно гробље, водовод, жељезнички мост, нове транвајске пруге и трећи спрат градске куће у Новом Саду-

Фантастична прича из хиљаде и једне ноћи“ (стр. 3). Из наслова се види да је редакција прогласила за глупости и фантазије важне инфраструктурне пројекте који су реализовани у Новом Саду те је Велисав Спасић са својим новинарима пројекат изградње гробља, градског превоза, мост и водовод прогласио за мртва слова на папиру и „приче из хиљаде и једне ноћи“ које се никада неће остварити?! Спасић је доцније после свега три месеца сам себе демантовао, када је донео наслов „У Новом Саду се гради централно гробље, паркирају улице, подижу нови насипи“ (бр. 21, стр. 2). У листу се напада градска управа у Новом Саду, чак се и насловница посвећује тој теми и то у броју 21 (од 25. октобра 1924.): „Срамна акција новосадских градских отаца, који штите корупцију“.

У листу се напада Матица српска и њена тадашња управа као корумпирана, неспособна, нерадна и као кружок који окупља квазикњижевнике: „Зато се ни најмање не чудимо, што је последњим избором опет ушло у то Матично Књижевно Одељење неколико госпoде, који са књижевношћу имају таман толико везе, колико и сваки други наш чесњејши пургер....Али да у једну чисто књижевничку заједницу уђу људи, који су свога века нашкрабали свега један или два чланка сумњиве вредности, е то је већ много и за наше матичаре. Поред оваквих матичиних ‚књижевника‘ заиста и може ‚цветати‘ књижевност у Матици Српској“ (Савремени Нови Сад, 2. август 1924, број 9, „Новосадски *бесмртници*“, стр. 6). Стиче се утисак да је било личних елемената у тим нападима на Матицу српску и да је „Савремени Нови Сад“ био добар полигон новинарима који су желели да се медијски обрачунају са тадашњом управом најстарије српске институције културе.

„Савремени Нови Сад“ је са пуним правом, пре скоро стотину година писао о уништавању старог језгра града, и тадашњем а још више данашњем маниру да се старе зграде, споменици старе архитектуре, реновирају, преправљају па и руше без икаквог плана и одобрења урбанистичких власти. „Пре неког времена у приземљу те куће отворена је ресторација, чији портал даје веома неповољан суд о укусу свог газде који није могао да направи ресторацију у стилу целе куће него је направио формални циркус и обојио га *црвеном дречећом бојом* (курзив у ориг. – прим. аут.). У другим културним градовима где у управи града седе људи, који имају иоле бољи укус, томе ресторатеру уопште не би било дозвољено да прави портал по своме ћефу, него у стилу целе зграде. Нарочито ако се та зграда налази у главној улици! (Савремени Нови Сад, 5. јул 1924, број 5, „Још једна брука-У Новом Саду човек може зидати кућу на три ћошка, ако хоће, а нико му то не може забранити“, стр. 5).

У листу се у негативном контексту пише о градској управи у Петроварадину (који је у то време био административно одвојен од Новог Сада), где се наводе разне махинације и пропусти, од корупције лекара до неразумних одлука локалне администрације, која се чак оптужује за „монстроуозну мотивацију“ (Савремени Нови Сад, 28. јун 1924, број 4, „Монстроуозна мотивација петроварадинског градског заступства“, стр. 6). Такође је вођена хајка против појединаца који су маркирани као градске штеточине и друштвена несрећа а дешавало се да таквима у наслову текста буде црним флором уоквирено име, уз „пригодан“ наслов. Те јавне прозивке и морбидни елементи, суштинска су одлика која том листу даје јасну црту жуте штампе, који појединца таксативно проглашава за „гробара новосадског позоришта“.

Фотографија - Савремени Нови Сад, 5. јул 1924, број 5, „Гробари новосадског позоришта др Брана Војновић и „Паризлије“, стр 2-3 (Фотографисао В. Баровић)

Позориште је била једна од тема о којој се неретко полемисхе у негативном светлу. О стању у новосадском СНП-у, „Савремени Нови Сад“ пише следеће: „Ми отворено питамо, да ли је то познато г.Министру Просвете, да глумци Народног позоришта у Н.Саду гладују и да ће данас-сутра морати постати или чистачи обуће или носачи, само да би зарадили оно парче хлеба, без ког су остали....ОВО ОВАКО ДАЉЕ НЕ МОЖЕ? Валда тек мора имати у овој земљи некога, ко ће да заузме одлучан став према овом немару и индеференцији па да и Управи и онима у Уметничком Одељењу подвикне: доста је стрпљења, доста је циркуса и шта је згрешило новосадско позориште, најстарије у држави да се са њиме поступа на један крајње маћехински начин!“ (Савремени Нови Сад, 16.08.1924, бр. 11, „Шта ово значи?“). „Савремени Нови Сад“ је имао редовну рубрику из области спорта и на страницама листа могу се наћи текстови о фудбалским утакмицама које су играли локални тимови: Војводина, Беочински спорт клуб, Јуда Макаби (новосадски јеврејски фудбалски клуб), а било је и извештаја о шаховским турнирима. Посебно занимљиве биле су карикатуре неких од тада популарних новосадских спортиста који су својим суграђанима били лако препознатљиви а те су их карикатуре несумњиво забављале.

Фотографија – Карикатура новосадских спортиста (фотографисао В. Баровић)

У листу су објављивани редовни извештаји са популарног купалишта „Штранд“: „Највише се на ово време љути лепои спол, коме је одузета прилика да кроз недељу дана дрско показује ножице на штранду, што овде у вароши није увек могуће. Управа штранда сербез сеири: паре смо убрали и за кабине и за купање, па сад може бити и лепо и лоше време“ (Савремени Нови Сад, 21. јун 1924, број 3, „Са штранда“, стр. 9).

ЗАКЉУЧАК

На основу анализе „Савременог Новог Сада“ можемо закључити да се ради о првом таблоидном медију који је на недељном нивоу излазио у међуратној новосадској средини. Тај лист је имао све карактеристике које имају штампани медији тог типа: бавио се сензационализмом, интригантним темама као што је проституција, скандали, пежоративно се пише о појединцима, који се оптужују без јасних доказа за корупцију, неспособност, непотизам, пише се о кокаинским аферама и сл. Избор тема, карикатуре, формат и новинарски дискурс сугеришу да је тај лист био пионирски подухват таблоидног новинарства на локалном нивоу у историји журналистике Новог Сада.

Иако се редакција више пута декларисала као изразито аполитична и ванпартијска, пред изборе крајем 1924. године није одолела да се упусти у предизборну борбу и да се ипак бави политиком, што редакција отворено истиче на насловници (Савремени Нови Сад, 4.октобар 1924, бр. 18, насловна „Наш лист ће се од сада бавити и политиком“). Лист је генерално критиковао парламентарни систем Краљевине СХС као неефикасан, прескуп и нефункционалан. Напада се и немарност службеника, јавашлук у управи, порези, и свеprisутна корупција која влада у држави. „Лист је позивао Србе да се организују у једну јаку јединствену националистичку организацију и да напусте ‚партизанство‘ као велико зло“ (Попов, 1983: 269).

У листу се објављују и рекламе, које су биле скромно дизајниране али углавном у складу са ондашњим поимањем маркетинга и медијске промоције комерцијалних производа. Неретко се рекламирају лаки филмови са интригантном љубавном тематиком, који се дају у биоскопу, разни производи и сл. Иако није било превише фотографија, може се рећи да је тај медиј на основу анализираних текстова могуће детерминисати као локални међуратни таблоидни недељник, који се у градским оквирима бавио темама које практикује жута штампа. Лист је занимљив за истраживање историје новинарства Новог Сада и Дунавске бановине, зато што је био пионирски подухват у области таблоидног новинарства на локалном нивоу а недељни темпо излажења је такође занимљиво решење. Лист је својеврсна друштвена хроника скандала, непроверених вести, градских прича и непоузданих полуинформација из разних области живота Новог Сада у прошлости и у томе се огледа његов значај за историју новинарства. Истине ради треба истаћи да је у „Савременом Новом Саду“ било и квалитетних, добрих текстова, који су долазили из пера неких од најбољих новосадских новинара, који су

сарађивали у том недељнику, и у професионалном смислу задовољили журналистичке стандарде.

Владимир Баровић

"SAVREMENI NOVI SAD" - THE LOCAL INTERWAR WEEKLY TABLOID

Summary

The paper analyzes the newspaper which represents the first local weekly tabloid in the interwar history of Novi Sad journalism. In this paper, we have presented the thematic diversity of the media which dealt with urban topics, scandals, sensational news, prostitution, corruption, crime, and sports; on the other hand, there were also sections dealing with satire and jokes. A group of Novi Sad journalists led by Velislav Spasić gathered in the editorial office of this certain media. The analyzed media in its structure had a lot of local news, comments, dashboards, gossip, and editorial articles. By analyzing the media discourse, it can be established that the journalists of this media were led by the tabloid belief that interest and sensationalism are more important than the public interest. Due to the texts which are attacking personalities, the editorial board was repeatedly receiving serious threats. "Savremeni Novi Sad" is characterized by excellent caricatures, a small number of photographs and modest graphics possibilities. As a tabloid, the paper played a certain role in the interwar journalism in the Serbian language, because it is a chronicler of various local scandalous events and processes that are going beyond the framework of the standard political and economic history of Novi Sad.

Key words: local press, weekly, tabloid, journalism, sensationalism, Novi Sad, journalists.

ЛИТЕРАТУРА:

- Баровић, В. (2014). Уреднички рад Јована Храниловића у новосадском листу „Јединство“. У: Живанчевић Секеруш, И. (уред.) (2014). *Сусрет култура. Седми међународни интердисциплинарни симпозијум*. Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду. 31-40.
- Баровић, В. (2016). Писање новосадског листа „Застава“ о атентату на Франца Фердинанда. *Зборник Матице српске за друштвене науке*, 154 (1/2016), 129-138.
- Бјелица, С. (2008). *Политички развој Новог Сада између два светска рата*. Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду.
- Боаров, Д.-Баровић, В. (2011). *Великани српске штампе*. Београд: Службени гласник.
- Крестић, В. (2003). *Историја српске штампе у Угарској 1791-1914*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства – Историјски институт.

Мартиновић, Д.-Шуковић, Р. (1988). *Јован Павловић – живот и дјело*. Нови Сад: Матица српска.

Милитар, Т.(1940). *Штампа у Војводини – преглед историјске грађе*. Нови Сад: Матица српска.

Попов, Д. (1983). *Српска штампа у Војводини 1918-1941*. Нови Сад: Матица српска.

